

ÚJ MAGYARORSÁG

ELŐFIZETESI ÁRAK: EGY HONAPRA
3.20 PENGŐ, NEGYEDEVRE 9.30 PENGŐ
FELEVRE 18.60 PENGŐ, EGYÉES SZÁMÁRA
KÖZNAPON 12, VASÁRNAP 24 FILLÉR

FELELŐS SZERKESZTŐ:
MILOTAY ISTVÁN

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
BUDAPEST, VIII., JÓZSEF-KÖRÜT 5.
TELEFON: 1-464-20, 1-464-28, 1-464-29 ÉS
1-444-00. POSTACSEKKSZÁMLA 6500

Szinte legendás vitézséggel harcolnak honvédeink A németek a szovjetfront valamennyi szakaszán előnyomulnak

GÖMBÖS

Irta: Milotay István

1919 egy sötét, lucskos januári délutánján találkoztam először Gömbös Gyulával. Nyakig fuldokoltunk a Károlyi-forradalom szomorú, piszkos, kétségbeejtő eseményeiben és élményeiben. Körülöttünk semmi remény, bennünk végtelen keserűség, tehetetlen düh és álmatlan tennivágyás. Az ország szétszaggatva, Erdély a románok, Felsőmagyarország a csehek kezén, a Délvidék a szerbek zsákmánya, a nemzeti társadalom ájultan, elnémultan nézi, mint szakadnak be fölötté a történelmi Magyarország hatalmas boltívei, amelyeket olyan öröknek, olyan romolhatatlannak tartott.

Az Új Nemzedék szerkesztőségi boltjában, a Duna-utca elhagyatottságában napról-napra, estéről-estére tanács-talanul rágjuk magunkat. Az ország minden részéből beljebb és beljebb menekülnek az emberek, az idegen szuronyok úzik őket, mint a vadakat. Mi meg Budapestről szeretnénk menekülni, a csócsclék megütött, fejletlen, áruló uralma, a szocialista-polgári forradalom csődje s a bolsevista rémuralom árnyéka előtt. Menekülnénk, de nincs hova. Be vagyunk zárva, be vagyunk kerítve szinte mind a négy égtáj felől. Mindenki úgy tapos rajtunk, ahogy akar. A szerbek, csehek, vagy románok akkor jöhetnek Budapestre, amikor eszükbe jut. Károlyiék gyűlölnék, üldöznek mindent, amiben még a nemzeti önérték vagy akarat egy szikrája pislákol. Kunfiék, Peyerek, Kun Bélák, a külső ellenséggel versenyezve, letiprással, kiirtással fenyegetnek mindent, ami még a magyar öntudatból megmaradt. Hova menekülünk?

Minden és mindenki ájultan, az akaratlanság, a céltalanság önkívületében menekülni próbál. Nincs tovább, nincs miért, nincs kivel és nincs mivel küzdeni, még ha akarnánk is. A menekülésre pedig csak egy út szabad még, az is Isten felé vezet. Az osztrák-magyar birodalom hatalmas, ragyogó metropolisa maga is a zsidó marxista uralom martaléka. De ott ezt a rémséget, ezt az összeomlást, ezt a gyujtogatást mérsékli és ellensúlyozza valahogy az osztrák néppárt a maga öntudatos paraszti és polgári tömegeivel. De mit adhat nekünk ez a Bécs? Oda menekülünk a nemzeti öntudat, a magyar feltámadás álmaival, céljaival, ahonnan ezeket az álmokat mindig börtönnel, vérpaddal némitották el? Minek mennek oda: koldusnak, kéregetőnek, alamizsnagyűjtőnek, azokhoz, akik maguk is megrohanni szeretnének bennünket, hogy elvegyék tőlünk, ami még elvehető? Minek menjünk oda? Itt kell maradnunk, itt kell elvesznünk a magunk gyalázatára, az utókor megvetésére...

Ilyenekben tünődünk, tipródtunk ott a Duna-utcai boltban azon a januári estén is, mikor a régi, viseltes katoná-

köpenyekben két fiatal tisztféle zörgött be hozzánk a félig lebecsített vasredőnyön keresztül. Sápadtak voltak, kicsit gondozatlanok, megviseltek s hozzá izgattak és türelmetlenek. Mindjárt azzal kezdték, hogy hol beszélhetnének velünk bizalmasan, mert fontos dolgokat szeretnének közölni. Bizalmatlanul, gyanakodva felegettünk nekik. Annyi ál-ellenforradalmár kopogtatott akkoriban nálunk, már senkiben se bíztunk. Hát előbb igazolják az urak magukat! Nevetve bemutatkoztak: az egyik Gömbös Gyula volt vezérkari századosnak, a másik Kozma Miklós volt huszárkapitánynak prezentálta magát. Azért jöttek, hogy föl szólítsanak: menjünk velük együtt Bécsbe. Az itthon hamvába halt, kibontakozni nem tudó magyar ellenforradalom vezető emberei mind oda tartanak,

ott fogunk szervezkedni s onnan próbálunk a világ közvéleményéhez szólni a kommunista rémuralom európai veszélyével szemben. Mindenki oda megy, aki teheti, hát menjünk mi is, amíg még lehet, míg Kun Bélák ezt a kaput is le nem zárják, ezt az ösvényt is el nem állják. Ott, az osztrák nemzeti segítségével, fegyvereket tudunk szerezni, talán egész kis hadsereget toborozunk össze magyar menekültekből s még a kezdet kezdetén felboríthatjuk Peyerek, Kun Bélák számításait...

Kozma Miklós nyugodtabban, elszánt, hideg eltökéltséggel, Gömbös a türelmetlen bosszúsomj s az égő szegényérzet sürgetésével fejtegette ezeket a terveket. Össze akarunk fogni a németekkel, mondta. A szocialista forradalmi uralom ott se tarthat soká, ott is van, vagy ha még nincs, előbb-utóbb

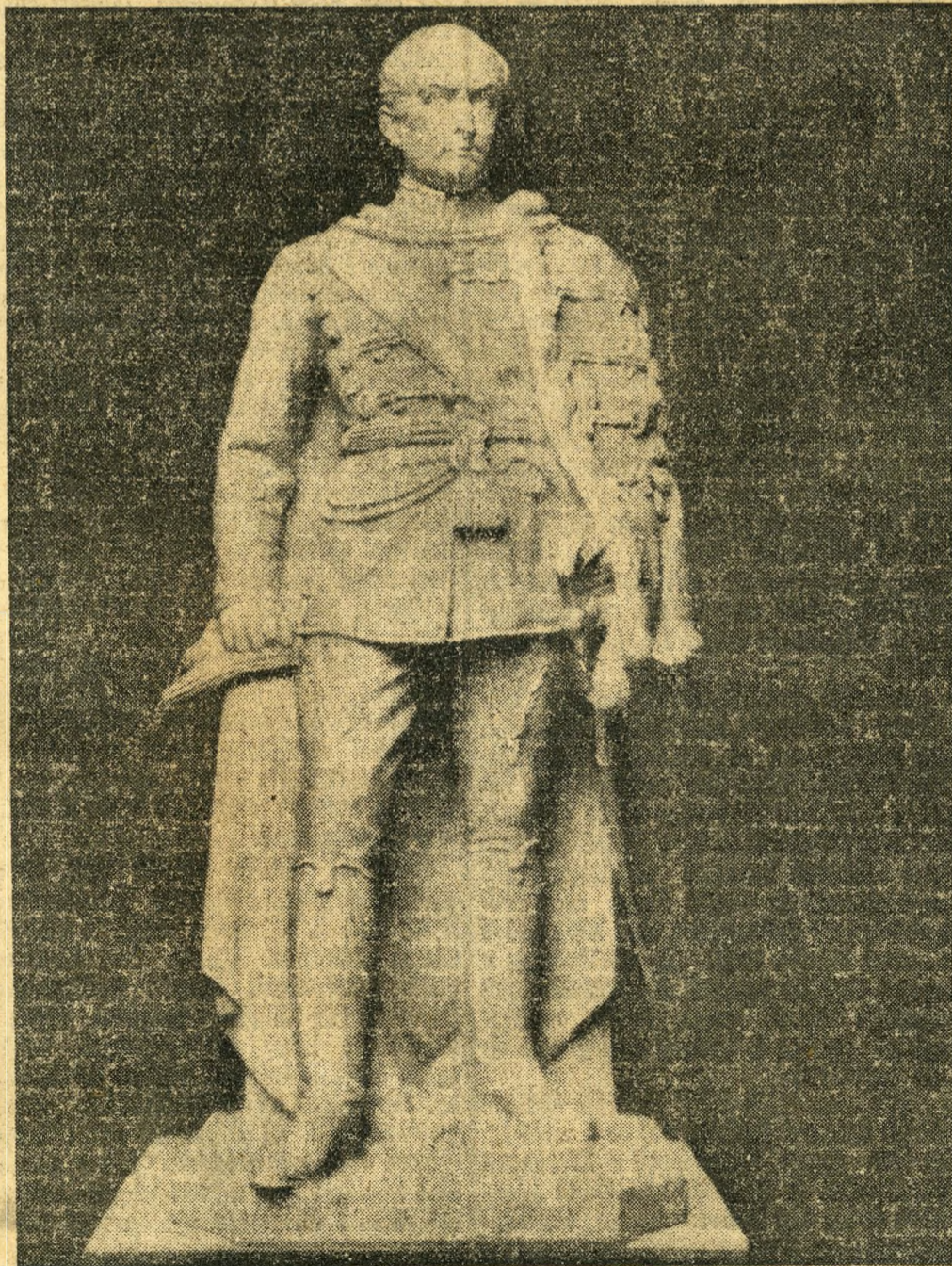
fel fog támadni a nemzeti reakció. Mi együtt buktunk és csak együtt támadhatunk fel... Így érveltek, de nem tudtuk meggyőzni egymást. Mi, szegény Ur-mánczy Nándorékkal együtt, a székely hadosztályokba vetettük utolsó reményünket. Arra készültünk, hogy lemegyünk a csucsaifrontra s aztán a szatmári nagygyűlésre s ott keleten, a Tisza-Szamos sarkában szervezzük meg a nemzeti fölkelés új hadseregét...

Szegény Gömbös végül azzal fenyegetett meg, ha nem megyünk magunktól, erőszakkal fog elvitetni bennünket. A bécsi szervezkedéshez magyar lap kell, s azt csak mi csinálhatjuk meg. Idehaza nem lehet semmit se kezdeni, annyi a megbízhatatlan fecsegő, a haszontalan áruló, mire megmoccanunk, már falhoz is állítanak bennünket.

Nem tudtuk meggyőzni egymást s úgy váltunk el, hogy ők egy kicsit nehezteltek is reánk.

Se nekik, se nekünk nem volt igazunk. Vagy, ha úgy tetszik, mind a kettőnknek igaza lett: a belső magyar feltámadás csakugyan keletről, a Tisza mellől indult el, de a külsőt, az országot visszaszerző lökést hűsz esztendővel később csakugyan nyugatról kaptuk. Ha nem is Bécsből, nem is Ausztriától, de egy másik, újjászületett német birodalomtól...

A marseillei merénylet izgalmai foglalkoztatták egész Európát. Belgrád s a kisantant uszító propagandája Bukaresttel, Prágával s a nagy szövetségesek sajtója, egész az amerikai behemót lapokig, mind ellenünk tombolt. Fágalmak, vádak, gyanúsítások özöne szakadt ránk. A jugoszláv sajtó vért, bosszút, fegyvert kiáltott. Belgrád a félmozgósítás állapotában fenyegetőzött napról-napra. Azzal kellett számolnunk, hogy felfegyverzett szabadcsapatok, csetnik és dobrovojjác alakulatok, mintha csak a maguk szakállára tennék, betörnek a nyitott trianoni határokon. A Bánát és a Bácska magyar lakosságára a terror és üldözés rettentő napjai virradtak. Ezrével kellett elhagyniok otthonukat, tűzhelyeiket. Egész falvak, községek népe könnytelen volt menekülni, a pusztá életét és a pusztá rajtaválót mentve. A végzet pallosa függött fejünk felett és nem volt egyetlen barátunk! A népszövetség, az antantdemokrácia fellegvára nagyképpen úgy tett, mintha az igazságot keresné, s közben a megalázásunkra, megfenyítésünkre készült. Olaszország egymaga állt mellettünk elszigetelve. Az új Németország még, születésének lázában, a saját maga ropant gondjaival volt elfoglalva. Mi lesz velünk? Prágából, Belgrádból, Párisból azt üvöltötték, hogy végleg, újra fel kell osztani bennünket, letörölni a térképről, mint az irredenta-lázadás tüzfészket, magát a magyar fajt is ki

Gömbös Gyula szobrát vasárnap avatják fel (Pásztor János műve)

kell irtani, mint a békés Európa meg-
rögzött ellenségét...

Felmegyek Gömbös Gyulához s meg-
kérdem tőle: mi lesz velünk?

Késő éjszaka volt, a miniszterelnök-
ségi palota ablakai sötéten, lezárva. A
lépcsőházban találkoztunk. Gömbös va-
lami fontos tanácskozásról jött. Sápadt
volt és lángolt az izgalomtól. Bármilyen
történjék — mondta —, nem hagyjuk
magunkat megaláztatni! — És ha meg-
támadnak? — Aki a magyar határt
átlépi, halál fia! Akik vagyunk, ahogy
vagyunk, fegyverrel a kezünkben, mind
elveszünk, de meg nem adjuk magun-
kat. Ha Európának ez kell, hát le-
gyen!...

Hallgattam és átfutott rajtam a szé-
gyen és keserűség dühe s valami mély-
séges, hirtelen felmozduló aggodalom:
helyt tudunk-e állni a trianoni had-
sereggel, a mi lesorvasztott, ellenőr-
zött, rendőri feladatokra ítélt honvé-
ségünkkel, a három oldalról fenyegető
betöréssel szemben?

— Hát persze — vetette fel Gömbös
a fejét —, csak két esztendőnk lenne
még, másképp beszélnének velünk, de
mi is övelük! Csak két esztendő és meg-
fogjuk csinálni a magyar hadsereget.
Beszélhet a népszövetség, amit akar,
fegyver lesz a kezünkben. Nem nyug-
szom addig, ha az életem rámeleg is.
Tehetlenségemben szeretném sokszor
ezeket az öreg falakat magamra dön-
teni. De lesz, ami lesz, ha mindnyájan
elveszünk is, így is, ahogy vagyunk,
de most se engedünk! Inkább a halál,
mint a szégyen!

Sokáig ültünk együtt s szinte ránk-
virradt, mikor elkészöntem. — Eredj
haza, feküdj le, nem fogunk engedni!
És ne felejtse el, nem megyek el addig
innen, míg új magyar hadsereg nem
lesz a kezünkben...

*

Az olasz-abesszín háború már javá-
ban dult. Anglia saját tehetetlenségén
feldühödve, a népszövetség útján
akarta Mussolinit térdre kényszeríteni.
Egész Európát bojkottra próbálta
összekovacsolni Olaszországgal szem-
ben, hogy így erkölcsileg elmarasztaló
ítélettel sújtsa, politikailag elszigetelje,
gazdasági téren pedig megfojtsa és
akcióképtelenné tegye. Hova álljunk
ebben a pörben? Olaszország volt az
első az európai államok között és Mus-
solini volt az első felelős államférfi,
egy nagy nép, egy hatalmas nemzet
vezére, aki mellénk állt a revízió kér-
désében és mellénk állt a marseillei
merénylet nyomán ellenünk zúdult vá-
dakkal és fenyegetésekkel szemben a
népszövetség asztalánál. Cserbenhagy-
hatjuk Olaszországot, hátatfordítha-
tunk neki, vagy eloldaloghatunk mel-
lőle éppen mi, és éppen akkor, mikor
hálánk, hűségünk és barátságunk pró-
bája érkezett el, s amikor reánézve
minden igen szó, jöjjön még oly kis
néptől, még oly gyöngye országtól is,
kétszeres súllyal esik a serpenyőbe?!

Vizsgont, hogy merjünk szembe-
helyezkedni a mindenható Angliával s
szinte az egész Európával, amelyet
Anglia és a népszövetség dróton rán-
gat a maga sötét céljai és érdekei sze-
rint s amely a szovjet buzgó támoga-
tása mellett le akar számolni az új
Európa lázadó népeivel. Elsősorban a
fasiszta Olaszországgal, amely életet,
helyet és jogot követel magának a nagy
világ terített asztalánál. Hát mi ma-
gunk is nem ilyen kismizmizott, meg-
csalt, félreszorított nép vagyunk?
Olaszország sorsában, igazában, győ-
zelmében vagy bukásában nem a mi
sorsunkról is döntenek? Közömbösek
maradhatunk ezzel a döntéssel szem-
ben? Vagy hátha megjutalmaznak
bennünket, ha most engedelmés, jó
gyerekeknek bizonyítjuk magunkat, s
barátunk vesztével magunknak kapar-
hatunk ki valamit? Mit parancsolnak
a mi megfellebbezhetetlen életérde-
keink, és mit parancsol a becsület, még
ha kockáztatni kell érte sok mindent
is? Eladhatjuk, áruba bocsáthatjuk ezt
az egyet, az egyetlen, ami számunkra
még megmaradt, hogy akit cserben-
hagytunk, vagy akinek baráti szolgál-
ataiért a hideg semlegességgel fizet-
tünk, örökre megvessen és megútaljon?
Maga a győző pedig, mikor a győzelmet
zsebrerakta, nekünk is, a kis tehetet-

len, megalázódó népnek fölényesen
szemébe nevéssen? És ki fog még egy-
szer, ha majd szükségünk lenne rá,
barátul állni mellénk, ha most egyet-
len barátunkat, aki ezt a legnehezebb
órákban megtette értünk, ilyen hitvá-
nyul cserbenhagyjuk?

— Nem tehetünk mást s ebben egy
pillanatig se haboztam, — mondta
Gömbös, mikor a nagy döntés után
másnap kora délelőtt fölkerestem. —
Telefonon utasítottam — folytatta —
népszövetségi főmegbízottunkat, hogy
akkor is az olasz álláspont mellett sza-
vazzon, ha mindenki, de mindenki el-
lene fordul. Mindenki megteheti ezt s
ha megteszi is, mi nem lehetünk se
hütlenek, se hálátlanok. Olaszország
mellett maradunk. Jöjjön, aminek jönni
kell!...

*

A miniszterelnökségi palota Dunára
néző, térszerűen ültünk szép nyári
este s a hitbizományi reformról beszél-
gettünk, amelyet a kormány aznap
nyújtott be a képviselőházban. Göm-

bösnek az igénybevehető birtoktestek-
kel nagy telepítési tervei voltak. Mi-
közben a tündöklő dunai panorámában
gyönyörködöttünk, fölemlegettük a mi
nagy telepítő királyainkat: IV. Bélát,
aki a kunok befogadásával és megülte-
tésével pótolta a tatár pusztítás által
okozott veszteségeinket. Aztán Mátyás
királyt, aki a Volgán túl maradt ma-
gyarokat akarta az őshazából hozzánk
telepíteni, aztán Bocskay Istvánt, aki
a hűszernyi hajduságnak új hazát,
új otthont adott. És beszéltünk az ide-
gen telepítésekről, amelyek a török
uralom után a dinasztia jóvoltából, fő-
uraink buzgóságából új nemzetiségi
foltokat iktattak régi színmagyar or-
szágrészek néprajzi arculatára. És a
hatvanhét utáni időkről, mikor közel
másfélmilliónyi magyarságnak kellett
az oceántúlra vándorolnia, hogy új ha-
zát keressen magának, miközben ide-
haza száz és százezer holdnyi új birtok,
új szerzemény a — százezerszámra be-
vándorló zsidóság kezeire került.

— Csak lélegzethez jussunk, —

A magyar csapatok feladata egyelőre a védelem

Csökken a bolsevista hadsereg harcikedve — Honvédeinkhez naponta futnak át szökevény vörös katonák, az arcvonal mögött pedig az elmúlt héten több orvlövész-csapat jelentkezett és kegyelemre megadta magát biztosító szolgálatot végző katonáinknak

A honvédezerkar főnöke a következő, 7-es számú hadijelentést közli:

A magyar csapatok arcvonalán csak szörványos felderítő és tüzérségi tevékenység volt.

Az arcvonal mögötti területen biztosító csapataink ébersége orvlövész-bandák

Medgyesy Kálmán hadapródörmeister, Tóth József tizedes, Bánhegyi Dezső, Barcza János és Hardy László honvédek hőstettei

A szombati 7-es számú hadijelentés kiegészítéseként illetékes katonai helyről a következőket közlik a Magyar Távirati Irodával:

A bolsevisták láthatóan még nem heverték ki azokat a rendkívül súlyos veszteségeket, amelyeket a két héttel ezelőtti sikertelen támadások alkalmával elszenvedtek. Másik magyarázata a viszonylagos nyugalomnak az, hogy a szövetségesek tervének keretén belül a magyar csapatok feladata egyelőre a védelem. A szembenálló felek önálló vállalkozásokkal igyekeztek egymás helyzetét kölcsönösen felderíteni. A bolsevisták ilyen irányú kísérletei csapataink éberségén minden alkalommal meghiúsultak, viszont saját vállalkozásaink igen eredményesek voltak. Így például június 15-én egyik vállalkozó csapatunk elfoglalt egy bolsevista támaszpontot, azt lerombolta és veszteség nélkül tért vissza. A bolsevisták a vállalkozás során 18 halottat vesztek.

Általában megállapítható, hogy a bolsevista hadsereg harcikedve csökkent. Ezt nemcsak az a jelenség bizonyítja, hogy az arcvonalban álló csapatainkhoz naponta futnak át szökevény vörös katonák, hanem leginkább az is, hogy az arcvonal mögötti területen biztosító feladatot végző csapatainknál az elmúlt héten több orvlövész-csapat jelentkezett és kegyelemre megadta magát. Ezek az orvlövészek a szovjet legjobb válogatott harcosai, akik tisztában vannak azzal, hogy orvlövészekkel szemben a hadijog elvileg nem ismer kegyelmet.

Saját csapataink harci szelleme egészen kiváló. Szinte legendába illő az a vitézség, amelyet egyes honvédeink a harcokban tanúsítanak. A harctérről beérkező jelentések olyan sok honvéd hősről emlékez-

romboló kísérleteit hiúsította meg.

Június hó első hetében erős szovjet-támadások visszaverése során vitézségükkel különösen kitűntek Medgyesy Kálmán hadapródörmeister, Tóth József tizedes, valamint Bánhegyi Dezső, Barcza János és Hardy László honvédek.

nek meg, hogy megokoltnak látszott egyeseket a névtelenségből kiragadni és a hadijelentésben név szerint is megemlíteni.

A mostani hadijelentésben említettek közül Medgyesy Kálmán hadapródörmeister, rohamlövész-parancsnok bátorságát és hidegvérét azzal bizonyította be, hogy közvetlen közelségbe engedte a támadó ellenséges harcokocsikat. Amikor a támadás már lövegállása előtt volt, megnyitotta a tüzet és sikerült is három harcokocsit megsemmisítenie.

Barcza János honvéd látta, hogy egy orosz harcokocsi a terep ügyes kihasználásával kivonja magát a saját tüzből és így akár betörni állásainkba. Lövegét erős ellenséges tüzben erejének minden megfeszítésével olyan tüzelőállásba vontatta, amellyel szemben az ellenséges harcokocsi nem talált fedezetet. A harcokocsit pontos találattal mozgásképtelenné tette, legénységét kézigránattal leküzdötte. Ezután maga ugrott a szovjetharcokocsi páncéltornyába, azt megfordította és a harcokocsit követő bolsevista gyalogságra a harcokocsi tornyában talált fegyverekkel olyan eredményes tüzet nyitott, amely igen tevékenyen működött közre a támadás elhárításában.

Bánhegyi Dezső honvéd egy orosz harcokocsit kézigránatokkal mozgásképtelenné tett. A harcokocsi kezelőjét kézigránattal leküzdötte. Azután éneksszóval támadt a harcokocsit követő gyalogságra. Bátorságával annyira magával ragadta bajtársait, hogy a vasmegyei bakák egész csapata énekelni kezdett és dalolva hajtotta végre az ellentámadást, amely visszakergette az ellenséges gyalogságot.

Tóth József tüzértizedes azt a parancsot kapta, hogy a harcokocsik mögött előnyomuló ellenséges gyalogságot mind-

mondta Gömbös. — Vissza fogjuk hozni a csángókat. Minden talpalatnyi földet magyarokkal ültetünk be. Szentül hiszem, hogy rövid időn belül, talán pár év alatt óriási változások fognak végbemenni Európában. Német- és Olaszország előbb-utóbb összefognak és szétfeszítik a mai kereteket. Nincs egy perc veszteni való időnk. Készülünk kell, hogy a nagy helyzet embe-
reire találjon bennünk is. Új Magyarország kell s ha akarjuk, csak tőlünk függ, mindent megnyerhetünk. De készülni kell!...

*

Mindaz, amit előre megjósolt, amit előre megérezett, amire előre készült s amire az országot, a magyarságot is felkészíteni akarta, bekövetkezett s ő mindezt nem érthette meg. A legszebb férfikor delelőjén, szinte az utolsó percében, a nagy tervek, a nagy álmok beteljesülése előtt, a megvalósulás küszöbén el kellett mennie. Éppen mikor az ő hitére, akaratára, tettejére a legnagyobb szükség lett volna...

addig tartóztassa fel, amíg a mozgásképtelenné tett ellenséges harcokocsikat honvédeink megtisztítják a kezelő személyzettől. Tóth József a sokszoros túlerővel szemben felaátat a legnagyobb sikerrel oldotta meg. Három súlyos sebtől vérezve kitartott helyén mindaddig, amíg az ellentámadás sikerrel járt.

Hardy László kerékpáros rajparancsnok az ellentámadás során példás hősiességgel járt csapatai élén. Közelharcban több szovjetkatonát lelőtt, majd mikor löszere kifogyott, puskaagglyal harcolt mindaddig, amíg puskája szét nem tört. Végül a csupasz szuronnal folytatta a közelharcot és megfutamatotta az ellenséget.

Az ütközet után valamennyiüket sok más társukkal együtt a hadsereparancsnok a helyszínen vitézségi érdemmel tüntette ki.

Borisz király és Mussolini táviratváltása Kormányzó Urunkkal

A Magyar Távirati Iroda jelenti: A kormányzó úr Oföméltóságához születésnapja alkalmából Borisz bolgár király a következő táviratot intézte:

„Föméltóságod születésnapja alkalmából legöszintebb jókívánásaimat küldöm Föméltóságod egészségére és Magyarország boldogulására.”

A kormányzó úr a bolgár királynak a következő táviratban válaszolt:

„Felséged szívélyes jókívánásaiért, kérem, fogadja leghálásabb köszönetemet.”

Mussolini olasz kormányzó ugyanaz alkalomból Magyarország kormányzójához a következő táviratot intézte:

„Születésnapja alkalmából, kérem, fogadja Föméltóságod öszinte és meleg jókívánásaim kifejezését.”

A kormányzó úr a következő táviratban válaszolt:

„Mai születésnapom alkalmából hozzám intézett szíves jókívánásaiért fogadja Nagyméltóságod hálás köszönetemet.”

Gömbös Gyula édesanyjának látogatása Kállay Miklósnál

Özvegy Gömbös Gyuláné, néhai Gömbös Gyula miniszterelnök édesanyja pénteken Murgáról Budapestre érkezett, hogy résztvehessen fia szobrának teleplezési ünnepségén. Szombaton délelőtt megjelent a miniszterelnökségen és látogatást tett Kállay Miklós miniszterelnöknél.